

KATAMNESTIČKA EVALUACIJA EFIKASNOSTI POSTUPAKA VODITELJA ODGOJNE MJERE POJAČANA BRIGA I NADZOR PREMA MALOLJETNIKU¹

dr Slobodan Uzelac

Originalni znanstveni članak

Odsjek za socijalnu pedagogiju
Fakulteta za defektologiju, Zagreb

mr Vesna Đurek
Osnovna škola "Nad lipom", Zagreb

UDK: 376.5
Zaprimljeno: 30. 09. 1992.

Sažetak

Autori analiziraju povezanost postupaka koje su, po vlastitom iskazu, koristili voditelji odgojne mjere pojačana briga i nadzor u jednogodišnjem radu s maloljetnikom, s efikasnošću odgojne mjere procijenjene od strane službe socijalne zaštite i od samoga probanda.

Analiza se vrši na informacijama dobivenim od 158 nekadašnjih maloljetnika, njihovih voditelja i stručnih službi centara za socijalni rad nadležnih za područja na kojima su boravili maloljetnici za vrijeme izvršenja mjere te centara nadležnih za područja na kojima su boravili u vrijeme katamnestičkog istraživanja.

Faktorska analiza 50 varijabli, koje opisuju pedagoške postupke u dva vremenska segmenta, reducirala ih je na 12 značajnih faktora. Kvizikanonička korelaciona analiza ovih faktora s jednom varijablama za procjenu efikasnosti mjere od strane centara za socijalni rad, a drugi put varijablama za procjenu efikasnosti od strane samih probanada, izolirala je po tri para kvazikanoničkih dimenzija.

Interpretirajući dobivene rezultate, autori ističu značaj pedagoških postupaka pozitivnog vrednovanja i postupaka kojima se učvršćuje pozitivno ponašanje za efikasnost mjere. Drže kako je poželjno što cjelovitije realizirati poznati pedagoški princip orijentacije na pozitivno u ličnosti i ponašanju maloljetnika.

KLJUČNE RIJEČI: pedagoški postupci, pozitivno vrednovanje, princip orijentacije na pozitivno

1. UVOD

Postupci voditelja odgojne mjere pojačana briga i nadzor su zajednički naziv za različite metode i sredstva koja voditelj koristi u neposrednom kontaktu s povjerenim mu maloljetnikom. Njima se najneposrednije realizira, kako krivično zakonodavstvo nalaže, utjecaj na ličnost i vladanje, poticanje na rad i učenje, briga o njegovu liječenju, nadzoru ispunjavanja njegovih obveza i dužnosti te odvratanja maloljetnika od sredine koja na njega štetno utječe, što su sve posebni zadaci koji ponajprije pripadaju upravo voditelju odgojne mjere. Imajući na umu specifične socijalnopedagoške uvjete u kojima se izvršava odgojna mjera, te s njime u vezi i specifična pozicija voditelja odgojne mjere (koji, uzgred budi rečeno ne bi smio biti i jedini njezin izvršitelj), postavlja se pitanje upravo efikasnosti voditeljevih pos-

tupaka. Nije dakako, moguće ni očekivati decidirane odgovore, u smislu apsolutnog preferiranja pojedinih kategorija postupaka prema drugima, ali ipak držimo kako upravo specifične okolnosti u kojima se mjera izvršava objektivno jesu osnova za relativno veći stupanj efikasnosti pojedinih postupaka ili njihovih grupa prema drugima. Inače ne osobito brojni stručni i znanstveno-istraživački radovi o ovoj tematici, upućuju na zaključak kako se u našim sociokulturnim uvjetima koristi približno dvadesetpet postupaka voditelja prema maloljetniku koji su međusobno dovoljno različiti da se mogu nazvati posebnim pedagoškim postupcima. U svojim ranijim stručnim tekstovima na ovu temu S. Uzelac pobrojava ove postupke pa navodi: objašnjenje, primjer, kritiku, etički razgovor, stvaranje ideala, uspoređivanje, persuaziju, zahtjev, dogovor, vježbanje, kontrolu, poticaj, obećanje, savjet, ocjenjivanje,

¹ Ovaj je rad dio znanstveno-istraživačkog projekta "Evaluacija modela tretmana mladih s poremećajima u ponašanju, tematska jedinica Maloljetni delinkventi u probaciji".